

Dnešným dňom stráca účinnosť časť zákona o Bratislave. Rozhodnutie Ústavného súdu nadobudlo účinky vyhlásením v Zbierke zákonov.

20.7.2026 - | Verejný ochranca práv

Dnes dňa 20. júla 2026 bol v Zbierke zákonov zverejnený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 8/2026-56, ktorým vyhovel návrhu verejného ochranca práv a rozhodol, že ustanovenie § 11 ods. 2 druhej vety zákona o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky ani s Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach.

Vo svojom návrhu verejný ochranca práv namietal, že zákonná požiadavka zabezpečiť každej mestskej časti Bratislavy najmenej jedného poslanca v mestskom zastupiteľstve vedie k výrazným rozdielom vo váhe hlasov voličov a k nerovným podmienkam pri výkone aktívneho aj pasívneho volebného práva.

„Ústavný súd Slovenskej republiky sa stotožnil s mojim názorom, že napadnuté ustanovenie predstavuje narušenie princípu rovnosti volebného práva. Narušenie spočíva v tom, že hlasy rôznych voličov majú pri celkovom zisťovaní výsledkov volieb do zastupiteľstva mesta Bratislava rôznu váhu. Súd rozhodol, že tým dochádza k porušeniu rovnosti aktívneho i pasívneho volebného práva. Som rád, že najbližšie komunálne voľby v Bratislave sa už nebudú spravovať protiústavnou normou a volebné obvody sa určia pomerne k počtu obyvateľov.“ uvádza verejný ochranca práv.

Výber z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky:

Ústavný súd konštatoval, že z čl. 152 ods. 4 ústavy možno vyvodíť povinnosť mestského zastupiteľstva vytvoriť volebné obvody v meste s takým počtom obyvateľov, aby každý občan mal (približne) rovnakú príležitosť ovplyvniť výsledok volieb, ak uplatní svoje právo zúčastniť sa na správe vecí verejných voľbou svojich zástupcov alebo ak uplatní ústavou zaručené právo uchádzať sa o prístup k volenej funkcii poslanca mestského zastupiteľstva, aby mal (približne) rovnakú šancu na získanie poslaneckého mandátu. Veľké rozdiely v počte občanov pripadajúcich na jeden poslanecký mandát v rôznych volebných obvodoch pre voľby do toho istého zastupiteľského zboru **však nemohli ospravedlniť nijaké dôvody**. Pokiaľ rozdiely v počte obyvateľov pripadajúcich na jeden poslanecký mandát v tom istom mestskom zastupiteľstve podmienku pomernosti nespĺňajú, dochádza k porušeniu rovnosti aktívneho i pasívneho volebného práva garantovanej v čl. 30 ods. 1, 3 a ods. 4 ústavy.

Rovnosť volebného práva má charakter ústavného princípu, ktorý je chránený priamo ústavou, pričom vzhľadom na postavenie ústavy ako základného zákona štátu musí mať intenzita jeho **ochrany prednosť pred ochranou akéhokoľvek iného verejného záujmu**, ktorý nemá ústavnú relevanciu, t. j. v danom prípade záujmu obyvateľov mestskej časti mať v mestskom **zastupiteľstve „svojho“ poslanca**.

Ústavný súd súhlasí s verejným ochrancom práv v tom, že ústavná prípustnosť určených volebných obvodov sa má skúmať prostredníctvom dát o počte obyvateľov na jedného poslanca a odchýlky

určenia priemerného počtu obyvateľov na jedného poslanca vo volebných obvodoch. Dáta poskytnuté verejným ochrancom práv boli ústavným súdom **vyhodnotené ako korektné a v tejto súvislosti ich nespochybnil ani žiadny z účastníkov konania. Extrémna disproporcía** vo váhe hlasov obyvateľov Bratislavy, ako aj v podmienkach na prístup k volenej funkcii kandidátov na poslancov mestského zastupiteľstva je z týchto dát zreteľná. Vysoko presahuje tolerančné pásmo uvádzané Benátskou komisiou a ak by ju mal ústavný súd akceptovať ako ústavne prípustnú, prelamoval by svoj vlastný judikatúrny prístup.

Preukázaná **extrémna disproporcía** vo váhe hlasov obyvateľov Bratislavy spôsobuje, že zloženie zastupiteľstva nepresne reflektuje vôľu voličov, čo však spôsobil zákonodarca, a nie samotné orgány hlavného mesta. Čo sa týka úvahy vlády o tom, že bez napadnutého ustanovenia by obyvatelia viacerých mestských častí nemali žiadnu šancu mať svojho zástupcu v mestskom zastupiteľstve, v kontexte už uvedeného **ide o metaprávny argument**. Napriek tomu sa dá odkázať na výsledky volieb poslancov Bratislavského samosprávneho kraja v roku 2022, keď bolo vo volebnom obvode č. XI (Čunovo, Jarovce, Petržalka, Rusovce) volených 9 poslancov (teda ešte menej než vo volebnom obvode č. 16 – mestská časť Bratislava-Petržalka vo voľbách poslancov mestského zastupiteľstva v Bratislave v roku 2022), no jedným zo zvolených poslancov bol aj starosta mestskej časti Bratislava-Jarovce. Pre voličov v populačne dominantnej mestskej časti Bratislava-Petržalka tak faktor trvalého pobytu mimo ich územia zjavne nebol kľúčový.

<https://vop.gov.sk/dnesnym-dnom-straca-ucinnost-cast-zakona-o-bratislave-rozhodnutie-ustavneho-sudu-nadobudlo-ucinky-vyhlasenim-v-zbierke-zakonov>